

Posledné mesiace sú v znamení návratu zbankrotovaných štátov na trhy.

Miznúci nezamestnaní. Záplata niečo stojí. SŠE z Talianska.

Posledné mesiace sú v znamení návratu zbankrotovaných štátov na trhy. Írsko, Portugalsko, a dokonca aj Grécko s beznádejným 175 % štátnym dlhom a päťročnou recesiou, predali bláznom nový dlh. Len otázne je, či tými bláznami sú kupujúci investori, alebo my všetci, ktorí sme prisľúbili ten nový dlh v prípade problémov cez ECB odkúpiť.

Najnovšie sa do tejto skupiny pridal aj relatívne nedávno zbankrotovaný Cyprus. Ten predal šesťročný dlhopis v hodnote 100 miliónov eur s úrokom 6,5 %. Portugalsko plánuje už opustiť záchraný program a to dokonca bez pomocnej úverovej linky, ktorá by bola „poruke“ v prípade problémov. Podľa ministra financií má krajina zásobu financií na jeden rok.

Nemýľte si to s dobrými správami. Tieto informácie vravia len o tom, že investori sa dostatočne presvedčili, že občania EÚ potiahnu ktorýkoľvek štát v prípade problémov. Španielsky deficit v budúcom roku podľa odhadov EÚ po poklese opäť vzrastie až na 6,1 % HDP. Anemické Francúzsko má podľa EÚ rásť v roku 2015 o 1,5 % a odhady priznávajú, že očakávajú nesplnenie cieľovaného limitu deficitu. Grécki štatistici za február síce hlásia medziročný pokles nezamestnanosti o dve desatiny percenta na 26,5 %, aj to je však chiméra. Pri pohľade na lokálne štatistiky vidíme, že Grékom poklesol počet nezamestnaných, ale aj zamestnaných. Miznúci nezamestnaní tak väčšinou vypadávajú z trhu práce, než si nachádzajú zamestnanie.

Grécko na obdobie 2015/2016 hlási vo financovaní dieru vo výške 1,9 miliardy eur.

Grécko na obdobie 2015/2016 hlási vo financovaní dieru (finančné potreby na chod štátu nevykryté daňami, ani pôžičkami) vo výške 1,9 miliardy eur. Vláda však sľubuje, že nájde spôsob, ako ju zavrieť. Ale niečo za niečo. Minister financií oficiálne pred kolegami z ostatných členských štátov vytiahol tému ďalšieho čiastočného defaultu Grécka, slušnejšie tiež nazývaného ako „zjemnenie podmienok“. Mohla by to byť kombinácia predĺženia splatností až na 50 rokov a zníženie, či zafixovanie úrokov. Napríklad úroková miera na bilaterálnych pôžičkách (prvé kolo pôžičiek z roku 2010, ktorého sa Slovensko nezúčastnilo) je fantastických 0,83 % (sadzba Euribor plus 0,5 %). Ak vravíte, že predĺženie splatnosti či zníženie úrokov nie je žiaden náklad, poprosím vás zaslať mi vašu ročnú výplatu (číslo účtu cez email). Splatím vám ju o 50 rokov, čestné pionierske!

Samozrejme, dlh je vždy istina aj s úrokmi. Ak by prišlo k spomínanému „zjemneniu“, Gréci by mohli ušetriť až 6 miliárd ročne. Naopak, napríklad nemeckých daňovníkov by táto pomoc stála podľa analýzy DZ Bank asi 22 miliárd eur počas existencie pôžičky.

ECB má na jún podľa jej šéfa pripravený veľký plán, ktorý zaženie deflačné obavy.

Suma sumárum, v Európe sa dlhy zvyšujú, nezamestnanosť stagnuje, a ekonomiky nerastú. A nesmieme zabudnúť, že už aj malé deti opatrne nakúkajú pod posteľ, či tam nečíha obávaná deflačná špirála. Našťastie, máme tu hrdinných centrálnych bankárov, ktorí sú pripravení pohnať ju kade-ľahšie. ECB má na jún podľa jej šéfa pripravený veľký plán, ktorý zaženie deflačné obavy, recesiou, a rozbehne úverovanie ekonomiky. Mal by obsahovať nové plány nalievania likvidity a ďalšie zníženie úrokových sadzieb až na nulu, či do konca až pod ňu.

Za 5 rokov narástol podiel štátnych dlhopisov na aktívach európskych bánk o 110 %.

Problémové štáty podporujú vznik Spojených štátov európskych.

Na stole je návrh povinne do vozidiel namontovať sledovaciu čiernu skrinku.

Uvidíme, čo s tým banky spravia. Novým peniazom sa určite potešia a potešia sa asi aj vlády. Európske banky totiž nemalú časť peňazí venujú nákupom štátnych dlhopisov a pomáhajú tak politikom financovať ich sľuby. Medzi septembrom 2008 a decembrom 2013 narástol podiel štátnych dlhopisov na aktívach európskych bánk o viac ako 110 %. Štátne dlhopisy sú istota, kým pôžička biznisu je risk. Európske banky mali v roku 2013 vo svojich rukách jeden bilión eur (takmer 60 ročných štátnych rozpočtov Slovenska) zlých (riadne nesplácaných) pôžičiek, čo je 8,1 % nárast oproti roku 2012.

Tieto čísla im budú nepríjemne svietiť počas nadchádzajúceho stres-testu bankového systému, preto od leta 2013 nabrali 35,5 miliardy eur dotatočného kapitálu, a ďalších cca. 25 miliárd plánujú.

Problémové štáty ostávajú na ostrí noža. Odhodlanie európskych politikov držať ich peniazmi daňovníkov sa zdá byť zatiaľ pevné. No náhla zmena nálad – napríklad pri zlých výsledkoch v nadchádzajúcich eurovoľbách – a zastavenie pomoci by štáty ako Grécko, Španielsko, či Taliansko poslalo k zemi rýchlejšie ako hnilé hrušky. Nie je preto divu, že hlasy o pevnejšie „zomknutie“ členských štátov v jeden celok najviac zaznievajú od politikov krajín, ktorých verejné financie sú najviac uletené. Taliansky premiér Matteo Renzi v nedávnom príhovore už nerobil žiadne okolky: „Pre budúcnosť mojich detí, snívam, myslím a pracujem pre Spojené štáty európske.“ Premiér krajiny, ktorá sa zlepila pred 150 rokmi, sever sa chce odtrhnúť od juhu, a v nedávnom referende veľká väčšina hlasujúcich žiadala odtrhnutie sa Benátska od zvyšku krajiny. Aká asi bude súdržnosť SŠE?

Na záver sa uvoľníme – napríklad cestovaním. Europoslanci v rokoch 2012-2013 minulí 10 miliónov na 160 ciest s cieľom „zistiť fakty“. Záhľadné je, že fakty zisťovali prevažne v krajinách oplývajúcimi slnkom a plážami. Najčastejšou destináciou bol Cyprus (to sa ešte dá pochopiť, keďže v roku 2013 krachoval), po ňom nasledovali krajiny Afriky a Ázie, ako Togo či Maurícius. Skrátka neprišiel ani Pacifik. Náklad na jednu cestu jednej osoby bol vyše 13 tisíc eur.

My ostatní skôr asi pocestujeme autom. Vďaka EÚ čoskoro bezpečnejšie. Na stole je návrh povinne do vozidiel namontovať sledovaciu čiernu skrinku, ktorá zavolá pomoc v prípade nehody. Je otázka času, kedy niekoho progresívne napadne spojiť príjemné s užitočným a poslať záznamy vašej cesty na dopravnú políciu, či daňovákom. Kto nerobí nič zlé, nemá sa predsa čoho báť!

Príjemné prežite zvyšku týždňa bez strachu pred búrkami aj eurobyrokratmi

Martin Vlachynský
15.5.2014